

โรคพยาธิใบไม้ตับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เป็นโรคเรื้อรังท่อน้ำดีคั่งนั้นการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับก็เป็นการป้องกันโรคเรื้อรังท่อน้ำดีเช่นเดียวกัน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับของประชาชนตำบลทุ่งชมพู อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ร่วมโครงการเป็น แกนนำชุมชน ผู้ปรุงอาหาร และผู้คิดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ กิจกรรมแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1ศึกษาสถานการณ์ชุมชนและพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคพยาธิใบไม้ตับ ระยะที่ 2 ดำเนินการ อบรมแกนนำชุมชน อบรมผู้ปรุงอาหาร ผู้คิดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ แกนนำชุมชน และผู้ปรุงอาหารวางแผนการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับด้วยกระบวนการวางแผนอย่างมีส่วนร่วม (AIC) การให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ การเสนอตัวแบบ (ผู้ป่วย/ ภาพ ผู้ป่วยโรคพยาธิใบไม้ตับ มะเร็งท่อน้ำดี) การรณรงค์ ป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ การให้รางวัล การประชุมกลุ่ม ฯลฯ

ผลการดำเนินการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ การรับรู้โอกาสเสี่ยง ต่อการเป็นพยาธิใบไม้ตับ การรับรู้ความรุนแรงของการเป็นโรคพยาธิใบไม้ตับ ความตั้งใจการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับมากกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001 กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับมากกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 กลุ่มทดลองมีการติดเชื้อโรคพยาธิใบไม้ตับลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 กลุ่มเปรียบเทียบมีการติดเชื้อลดลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มทดลองไม่มีการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับซ้ำ ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีการติดเชื้อซ้ำมากกว่ากลุ่มทดลองอย่างมีนัย สำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

Opisthorchiasis is the important factor to cholangiocarcinoma. The same as opisthorchiasis prevention is cholangiocarcinoma prevention. This research is participatory action research and aim was to study an application of community participation for behavioral development about opisthorchiasis prevention among people in Thung Chomphoo Sub-district, Phuviang District, Khon Kaen Province by community participation. Participants were leader of community, cooks, and opisthorchiasis patients. The intervention activities were divided two phases, first phase were to study community situation analysis and risk behavior to opisthorchiasis, the second phase which compose of participation planning by appreciate influence control (AIC) process, health information, modeling, conference, campaign for opisthorchiasis prevention, and rewards etc.

Results, after were found as follows, opisthorchiasis patients had mean scores of knowledge, severity perception, intention to prevention, practice more than before and comparison group significantly at level .001 and benefit of Opisthorchiasis prevention at .05. People in experimental group were Opisthorchiasis decreasingly than comparison group significantly at level .01 and comparison group was re- infected more than experimental group significantly at level .01.